

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 2072

เรื่อง การกลับเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. 2561
ผู้เรียบเรียง นางสาวศรันยา สีมา นิตกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ ตุลาคม 2561

แรงงานในภาคเอกชนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงเล็งเห็นความสำคัญที่จะต้องสร้างหลักประกันเพื่อให้บุคคลกลุ่มนี้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต โดยการจัดตั้งกองทุนประกันสังคมขึ้น เพื่อจัดสวัสดิการที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่ลูกจ้างและบุคคลในครอบครัว เช่น กรณีเจ็บป่วย สูญเสียรายได้ทั้งหมดหรือมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ และชราภาพ เป็นต้น ซึ่งรัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตน จะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนนี้ทุกเดือนตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้

ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม มี 3 ประเภท คือ 1) ผู้ประกันตนภาคบังคับตามมาตรา 33 2) ผู้ประกันตนภาคสมัครใจตามมาตรา 39 และ 3) ผู้ประกันตนภาคสมัครใจตามมาตรา 40 ซึ่งผู้ประกันตนแต่ละประเภทจะจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมในอัตราที่แตกต่างกันและได้รับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคมที่แตกต่างกันด้วย

ผู้ประกันตนภาคบังคับตามมาตรา 33 คือ ลูกจ้างที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ หรือลูกจ้างที่อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้ว แต่นายจ้างยังจ้างให้ทำงานต่อไป ผู้ประกันตนประเภทนี้ต้องส่งเงินสมทบในอัตราร้อยละ 5 ของค่าจ้างที่ได้รับ โดยคำนวณจากค่าจ้างต่ำสุด 1,650 บาท และสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท ซึ่งในกรณีนี้ผู้ประกันตนจะได้รับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองใน 7 กรณี คือ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน

ผู้ประกันตนภาคสมัครใจตามมาตรา 39 คือ ผู้ที่เคยทำงานอยู่ในสถานประกอบการมาก่อนแล้วลาออก และยังต้องการรักษาสิทธิประกันสังคมไว้ ผู้ที่จะสมัครเป็นผู้ประกันตนประเภทนี้ได้ต้องเคยส่งเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 12 เดือน และออกจากงานมาแล้วไม่เกิน 6 เดือน อีกทั้งต้องไม่เป็นผู้ได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพจากกองทุนประกันสังคม ผู้ประกันตนประเภทนี้ต้องส่งเงินสมทบในอัตรา 432 บาทต่อเดือน และจะได้รับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองใน 6 กรณี คือ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ เสียชีวิต คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร และชราภาพ

ผู้ประกันตนภาคสมัครใจตามมาตรา 40 คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระหรือแรงงานนอกระบบที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด และสมัครใจเข้าเป็นผู้ประกันตน ผู้ประกันตนประเภทนี้สามารถเลือกส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมได้ 3 ทางเลือก คือ ในอัตรา

เดือนละ 70 บาท 100 บาท และ 300 บาท ซึ่งผู้ประกันตนจะได้รับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองแตกต่างกันตามอัตราเงินสมทบที่ส่งเข้ากองทุนประกันสังคม

จากการสำรวจของสำนักงานประกันสังคมพบว่า มีผู้ประกันตนภาคสมัครใจตามมาตรา 39 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ออกจากงานแล้วและอาจประสบปัญหาทางการเงิน ขาดส่งเงินสมทบ 3 เดือนติดต่อกันหรือส่งเงินสมทบได้ไม่ถึง 9 เดือนภายในระยะเวลา 12 เดือน ซึ่งมีผลให้ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงและไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมจำนวนมากกว่า 9 แสนคน ด้วยเหตุนี้ คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างกฎหมายการกลับเป็นผู้ประกันตนต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และเปิดโอกาสให้ผู้ประกันตนกลุ่มนี้สามารถกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีก ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วชื่อว่า “พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. 2561” มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน 2561 เป็นต้นไป

พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. 2561 มีสาระสำคัญ คือ ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 ซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงเนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบ 3 เดือนติดต่อกัน หรือส่งเงินสมทบได้ไม่ถึง 9 เดือนภายในระยะเวลา 12 เดือน ที่มีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนอีกครั้ง ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานประกันสังคมภายใน 1 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และเมื่อสำนักงานประกันสังคมตรวจสอบแล้วว่า มีคุณสมบัติครบถ้วน การกลับเป็นผู้ประกันตนให้มีผลเริ่มตั้งแต่เดือนที่ยื่นคำขอและให้ผู้ประกันตนมีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

ผู้ที่ประสงค์จะขอกลับเป็นผู้ประกันตนสามารถยื่นคำขอได้ที่สำนักงานประกันสังคมทั่วประเทศ หรือทางไปรษณีย์ (แบบแบบ สปส. 1-20/1) หรือทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน 2561 ถึง 19 เมษายน 2562 ทั้งนี้ ผู้กลับเป็นผู้ประกันตนจะต้องชำระเงินสมทบในอัตราเดือนละ 432 บาท ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้กลับเป็นผู้ประกันตน โดยสามารถตรวจสอบผลการอนุมัติและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สายด่วนประกันสังคม หมายเลขโทรศัพท์ 1506 และ เว็บไซต์สำนักงานประกันสังคม (<https://www.sso.go.th>)

บรรณานุกรม

- กรม.อนุมัติให้สิทธิตามมาตรา 39 ไม่ต้องจ่ายเงินสมทบย้อนหลัง 9.5 แสนคนคืนสู่อ้อมอก “ประกันสังคม”.
(5 เมษายน 2560). **ไทยรัฐ**, น. 8.
- “พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 บังคับแก่นายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป พ.ศ. 2545” (27 มีนาคม 2545). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 119 ตอนที่ 26 ก, น. 3-4.
- “พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. 2561” (19 เมษายน 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 135 ตอนที่ 27 ก, น. 44-46.
- “พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533” (1 กันยายน 2533). **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ**, เล่ม 107 ตอนที่ 161, น. 1-47.
- “พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537” (30 ธันวาคม 2537). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 111 ตอนที่ 63 ก, น. 3-15.
- สำนักงานประกันสังคม. (2561). **กองทุนประกันสังคม**. สืบค้น 9 ตุลาคม 2561 จาก https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/0806fb54184a6ba84011d05f0bb75f78.pdf
- _____. (2561). **ปีแห่งการคืนสภาพผู้ประกันตน ม.39 ของประกันสังคม**. สืบค้น 9 ตุลาคม 2561 จาก https://www.sso.go.th/wpr/main/news/%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%98%E0%B9%8C_detail_detail_1_16_0/1177_1177